

MONOTIP TEXNIKASI YORDAMIDA MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA IJODIY QOBILIYATLARNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI

Inadullayeva Sevara Qahramonovna

TerDPI 2-kurs magistranti

nsamoiddin2019@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Monotip texnikasi orqali maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish va ulardagi psixologik o'zgarishlar natijalari yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: Interfaol metodlar, innovatsion yondashuvlar, monotip texnikasi, qobiliyat, kognitiv qiziqish, ijodkorlik.

ABSTRACT

This article describes the development of creative abilities of preschool children through the Monotype technique and the results of psychological changes in them.

Key words: Interactive methods, innovative approaches, monotype technique, ability, cognitive interest, creativit.

Monotip chizish texnikasi - noan'anaviy ijodkorlik turlaridan biri. U maktabgacha yoshdagi bolalar va professional rassomlar tomonidan qo'llaniladi. Bundan tashqari, bolalar ushbu san'at turini juda yaxshi ko'radilar. Axir, bu oson va qiziqarli, har bir ish o'ziga xosdir va uni yaratish juda oddiy. Texnika maxsus ko'nikma va tayyorgarlikni talab qilmaydi, lekin har kimga o'zini namoyon qilish imkoniyatini beradi. Maktabgacha tarbiyachilarning dastlabki asarlari oddiy shakllardir. Bolalar monotipni yoqtirishadi. O'rtacha maydonda, maktabgacha yoshdagilar allaqachon vaza ichida kelebek, baliq va gullar bilan bezatilgan. Monotiplar uslubi dastlab o'rta guruhda bolalarda shakllanadi. Katta va tayyorlov guruhlarida maktabgacha yoshdagi bolalar monotip texnikasi yordamida chiroyli landshaft kompozitsiyalarini yaratishga taklif etiladi. Bular kuzgi barglar, qorli qish o'rmonlari, dengiz o'yinlari, dengiz tublari, shuningdek, turli xil hayoliy ishlarni o'z ichiga olgan kuz daraxtlari. Monotip texnologiyasi yosh bolalarning ijodkorligini rivojlantirishda muhim bir vosita bo'lishi mumkin.

Monotip texnologiyasi, bolalarga tasvir, ranglar va shakllar yaratish imkoniyatini beradi. Bu ularning ijodiy fikr va muhiti ifodalash uchun qulay va oson bir usuldir¹. Ijodkorlik ko'plab fazilatlarining birlashuvidir. Komponentlar haqida savol [ijodkorlik](#) insoniyat hozirgacha ochiq qolmoqda, garchi hozirda bu muammoga oid bir qancha farazlar mavjud. Ko'pgina psixologlar ijodiy faoliyat qobiliyatini, birinchi navbatda, fikrlashning o'ziga xos xususiyatlari bilan bog'laydilar aynan bunda noan'anaviy rasm chizish usullari yordam beradi.².

Monotip texnologiyasi o'zini o'rganish va amalga oshirish bo'yicha qiziqishni oshirish uchun maktabgacha ta'lim tashkilotigacha ta'lim tashkilotlarida monotip texnikasini o'rganishning va amaliyotda ishlatishning bir necha yo'llari mavjud:

1. Amaliy mashg'ulotlar va ko'rgazmalar: Monotip texnologiyasi orqali amaliy mashg'ulotlar va ko'rgazmalar tashkil etish, bolalarning ijodiy o'zlashtirish va fikrlarini ifodalashlarini oshirishga yordam beradi. Misol uchun, monotip asosida o'ynash ovozli kartochka yaratish, me'yordan foydalanish va tasvirlar orqali qahramonlar qilish va hikoyalar yaratish o'rganilishi mumkin..

2. Ko'rsatmalar va tadbirlar: Maktabgacha ta'lim tashkilotida monotip texnologiyasini o'rgangan bolalarning ijodiy ishlarini taqdim etish uchun tadbirlar, ko'rsatmalar va jamoaviy namoyishlar tashkil etish kerak. Bu, ularga ijodiy ishlarini tanishlarga, ota-ona va boshqalar bilan baham ko'rishga imkon beradi.

3. Online resurslar va ilovalar: Yosh bolalar monotip texnologiyasini o'rganish uchun internetda mavjud online resurslardan va ilovalardan foydalanishlar mumkin. Bunday resurslar monotip texnologiyasini o'rganish usullarini ko'rsatish, monotip texnologiyasi bo'yicha qo'llanmalar, video darslar, veb-saytlar va mobil ilovalar orqali o'rganishga imkon beradi. Bu online manbalardan foydalanish, bolalarni motivatsiyalash va o'zlashtirishga yordam berishi mumkin.

Agar bola analitik qobiliyatni tasviriy san'at orqali rivojlantirmagan bo'lsa, u zo'r tanqidchi, lekin ijodkor emas. Sintetik qobiliyat juda ko'p yangi g'oyalarni keltirib chiqaradi, ammo noan'anaviy rasm chizish ya'ni aynan monotip texnikasi orqali rivojlantirish uni ijodkor qiladi³. Monotip texnologiyasi orqali maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodkorligini rivojlantirish uchun muhim bo'ladigan narsalardan biri hamkorlik va o'zlashtirish imkonini yaratishdir. Bolalarga rivojlanishlari va ijodiy fikrlarini ifodalashlari uchun erkinlik berish, ijodiy o'zlashtirishlari, jamoaviy ishlarda qatnashish va texnologik vositalardan samarali foydalanish, ularga rivojlantirish yo'llarini ochadi.

1. ¹ Alekseeva O., Yudina N. Tasviriy san'atda integratsiya. // Boshlang'ich maktab. - 2006. - 14-son.

2. ² Grigorovich L.A. Rivojlanish [ijodkorlik](#) dolzarb pedagogik muammo sifatida. - Chelyabinsk, 2006 yil.

3. ³ Sokolnikova N.M. Tasviriy san'at va uni boshlang'ich maktabda o'qitish metodikasi. - M., 2007 yil.

Bolalar uchun monotipning afzalliklari:

1. U ranglarni idrok etish va tasavvurni juda yaxshi rivojlantiradi.
2. O'z navbatida iste'dod va eng yaxshi fazilatlarni yuzaga chiqarishga yordam beradi.
3. Emotsional kuchlanish va stressni yengillashtirib, qo'rquv va tashvishlarni yo'q qiladi.
4. Nozik vosita ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Monotip chizish texnikasi juda oddiy, bolalar uni osongina egallashlari mumkin. Shu bilan birga, u ranglarni idrok etish va tasavvurni juda yaxshi rivojlantiradi. Kichkina bolalar ifloslanishni yaxshi ko'rishini hamma biladi. Ko'pincha ular o'zlarini va atrofdagi hamma narsani bulg'ashdan xursand. Hamma narsa kiradi: plastilin, bo'yoqlar, murabbo va boshqalar. Bu jarayon ularga aqlbovar qilmaydigan quvonch baxsh etadi, tasavvurni rivojlantiradi va tinchlantiradi. Bola bo'shashadi, xavfsizlik hissi paydo bo'ladi. Bu esa o'z navbatida iste'dod va eng yaxshi fazilatlarni yuzaga chiqarishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Alekseeva O., Yudina N. Tasviriy san'atda integratsiya. // Boshlang'ich maktab. - 2006. - 14-son.
2. Bogoyavlenskaya D.B. Ijodiy qobiliyatlar psixologiyasi. - M.: Akademiya, 2002. - 320 b.
3. Grigorovich L.A. Rivojlanish [ijodkorlik](#) dolzarb pedagogik muammo sifatida. - Chelyabinsk, 2006 yil.
4. Sokolnikova N.M. Tasviriy san'at va uni boshlang'ich maktabda o'qitish metodikasi. - M., 2007 yil.